

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08,167/10 и 51/11) и како и врз основа на член 25 став 2 и став 5 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08 и 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16 и 67/17), министерот за образование и наука донесе Наставна програма по *италијански јазик* (втор странски јазик) за VIII (осмо) одделение на деветгодишното основно образование.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАСТАВНА
ПРОГРАМА

ИТАЛИЈАНСКИ ЈАЗИК

VIII ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје

ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО
ОБРАЗОВАНИЕ

1. ВОВЕД

Интеграцијата во европските структури подразбира добро образовани кадри кои познаваат и говорат повеќе странски јазици. Нашето општество има за цел да го следи идеалот на Советот на Европа за мултилингвалност и мултикултура, според кој како минимум се подразбира добро познавање на два странски јазици.

Со изучување на италијанскиот јазик на учениците им се отвора можност да станат дел од големото семејство говорители на овој јазик кое се протега на сите пет континенти.

Современата настава по италијански јазик е насочена кон усните и писмените комуникациски компетенции проширени со социокултурните и интеркултурните компетенции. Централно место во наставата зазема ученикот како субјект во наставниот процес, при што посебно внимание се обрнува на неговиот когнитивно-афективно-социјален развој, односно на развојот на неговата самостојност во учењето и стекнувањето стратегии на учење како основа на доживотно учење.

Предметот *италијански јазик* (како втор странски јазик) е застапен во наставниот план за основното образование од VI до IX одделение.

Предметот *италијански јазик* во VIII (осмо) одделение се изучува како втор странски јазик со 2 (два) часа неделно, односно 72 часа годишно и има статус на задолжителен предмет.

Појдовна основа при изготвувањето на наставната програма за VIII (осмо) одделение на основното образование претставува *Заедничката европска референтна рамка за јазиците* (теориските основи и целите на современата настава по странски јазици и нивоата на компетенции за комуникативна употреба на странскиот јазик)¹.

---

¹Како ориентација во однос на нивоата на јазични компетенции кои учениците треба да ги постигнат на крајот од секое одделение на основното образование се земаат насоките од *Заедничката европска референтна рамка за јазиците*, кои разликуваат вкупно шест нивоа на комуникативно користење на странскиот јазик:

- во подрачјето на елементарно ниво: A1 (подготвително ниво/*livello preparatorio*) и A2 (основно ниво/*livello elementare*);
- во подрачјето на самостојно користење на јазикот: ниво B1 (преодно ниво/*livello soglia*) и B2 (самостојно ниво/*livello indipendente*);
- во подрачјето на компетентно користење на јазикот: ниво C1 (напредно ниво/*livello avanzato*) и C2 (највисоко ниво/*livello di padronanza*).

Според очекуваните резултати од изучувањето на италијанскиот јазик во Република Македонија, по 4 години настава (по завршувањето на IX одделение) учениците можат делумно да го постигнат нивото A2.1 (основно ниво).

По првата и по втората година учење на италијанскиот јазик во основно образование (VI и VII одделение) може делумно да се достигне нивото A1.1 (подготвително ниво), по третата година учење на италијанскиот јазик во основно образование може целосно да се достигне A1.2 (подготвително ниво) и делумно да се достигне A2.1 (основно ниво), а по четвртата година учење (по завршувањето на IX одделение), може делумно да се достигне A2.1 (основно ниво). Постигањето на компетенциите во согласност со наведените нивоа ќе биде прикажано преку резултатите од учењето во сите наставни програми за основно образование (за VI, VII, VIII и IX одделение).

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ (од VI до IX одделение)

- Да се стимулира изучувањето на италијанскиот јазик, да се развива интерес кон земјите во кои се зборува соодветниот јазик заради собирање информации од различни извори на тој јазик и развивање меѓукултурни врски;
- да се стимулира изучувањето на италијанскиот јазик заради економски и бизнис интереси на Република Македонија и Република Италија.

Ученикот/ученичката:

- да се оспособи за комуникација со другите, да ја почитува многујазичноста и да ја збогатува општата и јазичната култура;
- да формира критички однос кон својата и туѓите култури и да се оспособува за почитување на разликите, човековите права, другите култури и традиции.

3. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО VIII ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- да формира и да развие јазични, комуникативни, интеркултурни компетенции за изучување на втор странски јазик;
- да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик;
- да формира елементарни навики и умеања за слушање, говорење, читање и пишување преку изграден систем од знаења на јазични и реченички единици, фонетски, правописни, лексички и граматички поими;
- да развие способност за самостојно учење и самовреднување според *Заедничката европска референцијална рамка (Портфолио)*.

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

Во табелата што следува дадени се општите теми од коишто произлегуваат поединечните.

Колоната **Цели** покажува што треба да постигне ученикот/ученичката за да се стекне со четирите вештини на комуницирање.

Во колоната **Активности** предложени се низа активности што произлегуваат од поставените цели и упатуваат на начините со кои можат да се реализираат целите.

Оперативните цели од колоната што следува произлегуваат од општите цели и покажуваат со кои јазични, комуникативни, социо-културни и интеркултурни компетенции учениците треба да се стекнат за да можат да комуницираат на темите предвидени за оваа година на изучување за италијанскиот јазик. Тие служат како основа за дефинирање на стандардите при оценувањето.

Колоната **Содржини/Компоненти** содржи јазични функции, лексички единици, граматички и интеркултурни содржини и претставува отворен избор за реализација на предвидените цели и активности. Во согласност со можностите на учениците и условите за работа, наставникот има слобода да ја дополни или скрати колоната притоа водејќи сметка учениците да ги стекнат потребните компетенции според поставените стандарди на знаење.

Во колоната **Примери /Поими** прикажани се по неколку примери за секој елемент од претходната колона (Содржини/Компоненти) кои на наставникот ќе му послужат како насока за реализација на оперативните цели.

ТЕМИ
1. Јас и другите
2. Слободно време
3. Секојдневен живот

Вештини	ЦЕЛИ	АКТИВНОСТИ
СЛУШАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да разбере едноставни упатства; ✓ да реагира невербално на поставената задача; ✓ да разбере глобално и детално значење на слушнат краток текст со содржина од секојдневниот живот; ✓ да издвои информации од краток едноставен слушнат текст од секојдневниот живот; ✓ да разбере некои невербални елементи употребени во познати комуникативни ситуации; ✓ да користи различни стратегии за разбирање при слушање; ✓ да ги препознава фонемите, акцентот во зборовите и основните интонациски модели во исказна и во прашална реченица; ✓ да разбере едноставни куси искази во врска со познати теми и одредени конкретни ситуации исказани со бавно темпо. 	<ul style="list-style-type: none"> • Бура на идеи. • Вежби за асоцијации. • Вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци врз основа на наслови, слики, звучни сигнали, интонација, невербални елементи итн. • Слушање аудио/видеоснимки и говорот на наставникот. • Идентификување зборови, структури и изрази во контекст. • Одговорање на прашања од типот <i>точно/неточно (vero/falso)</i>, отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM). • Подредување на дадените информации во табели. • Подредување зборови во реченица или текст. • Вежби со користење пантомима. • Поврзување слики со слушнат текст. • Слушање и разликување гласови/ од автентичен материјал. • Слушање и разликување на акцентот во зборовите. • Слушање искази и реагирање на нив со гестови и цртежи. • Дополнување реченици по слушнат текст.

ЧИТАЊЕ	<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ глобално да разбере информативен текст проследен со визуелни документи; ✓ да разбере кратки и едноставни текстови напишани на стандарден јазик, со често употребувана лексика, вклучувајќи ја и интернационалната лексика; ✓ да разбере кратка и едноставна порака; ✓ да разбере конкретни информации во натписи, соопштенија, плакати, реклами, проспекти; ✓ да користи дополнителни стратегии за разбирање на непознат текст со помош на контекстот, илустрираниот материјал или интернационалната лексика. 	<ul style="list-style-type: none"> • Бура на идеи. • Вежби за асоцијации. • Идентификување одделни графеми во зборови со подвлекување на тие букви. • Вежби за правење претпоставки, донесување заклучоци, врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови текст. • Поврзување текстови со слики. • Вежби со идентификување зборови и изрази. • Подредување зборови, реченици, пасуси, слики и сл., по логичен редослед. • Пополнување празни места во текстови, табели и реченици. • Одговорање на прашања од типот точно/неточно (vero/falso), отворени прашања или прашања со повеќечлен избор (QCM).
---------------	--	--

ЗБОРУВАЊЕ	<p style="text-align: center;">Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ да изговара цели реченици со правилна интонација, акцент и ритам; ✓ да поставува едноставни прашања / да одговара на едноставни прашања за големина, боја, количина, цена при купување во продавница, при нарачување храна/пијалоци во ресторан, кафуле и да побара сметка; ✓ да побара и да даде мислење; ✓ да даде краток и едноставен опис на својата облека и на облеката на својот другар; ✓ да искаже планови и ветувања за идни активности; ✓ да го опише својот карактер и карактерот на други лица; ✓ да честита роденден, празник; ✓ да користи и да развива сопствени стратегии за усно изразување. 	<p>а) Говорна интеракција:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поставување прашања и одговарање на нив; • играње на улоги според дадени модели; • учество во кратки и едноставни комуникативни ситуации од секојдневниот живот. <p>б) Усно искажување:</p> <ul style="list-style-type: none"> • продукција на кратки искази на познати теми; • вежби со користење пантомима и мимика; • различни игровни активности од типот: глув телефон, бинго и сл.
------------------	--	--

ПИШУВАЊЕ

Ученикот/ученичката:

- ✓ да ги познава и да ги почитува интерпункциските правила и правописот;
- ✓ да пишува зборови со приближна фонетска (но, не секогаш и правописна) точност која одговара на сопствениот устен вокабулар;
- ✓ да пишува кратки едноставни текстови во кои ќе искаже планови и ветувања за идни активности, да го опише својот карактер и карактерот на други лица, да ја опише својата облека, да напише едноставен рецепт;
- ✓ да пишува кратки пораки и да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на италијански јазик.

- Подредување зборови во слеана низа;
- пишување по диктат;
- пополнување формулари;
- пополнување текстови со испуштени зборови;
- пишување пораки, електронски пораки;
- пишување краток едноставен состав (од 40 до 50 збора) според дадени слики, аудио или визуелни информации, или насоки од наставникот;
- подредување реченици и/или параграфи од даден текст;
- групна изработка на постер;
- самостојна изработка на тематски постери и сл.

Оперативни цели	Содржини/компоненти	Примери/Поими
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да го опише својот карактер и карактерот на друго лице од своето блиско опкружување (член на семејството / другар и сл.); • Планирање и ветувања за идни активности (роденден, празници, одмори, патувања); • да честита роденден, празник; • да побара / да даде информации за големина, боја, количина, цена при купување во продавница; 	<p>А) Јазични функции</p> <p><i>Опишување на карактер (свој или на друго лице)</i></p> <p><i>Планирање и ветувања за идни активности</i></p> <p><i>Честитање роденден, празник</i></p> <p><i>Барање/давање информации при купување</i></p>	<p>Mia sorella si chiama Anna. Adesso ha 23 anni, è magra, ha i capelli neri e gli occhi marroni. È molto simpatica, gentile, generosa e creativa. Si veste quasi sempre sportivamente. I suoi colori preferiti sono il bianco e il nero. Il suo segno zodiacale è il Leone.</p> <p>Quest'anno festeggerò il Capodanno con la mia famiglia, nella casa di mia nonna. Lei preparerà una buona cenetta . Dove trascorrerai le vacanze quest' anno? Penso di andare in Spagna.</p> <p>Buon Compleanno! / Auguri di Buon Natale e Felice Anno Nuovo! /Buone Feste! Buona Pasqua!</p> <p>Scusi, posso vedere la camicia blu in vetrina? Quanto costa?/ Quanto viene? – È a buon prezzo. È costoso. Che taglia porta? – La 40. Cosa Le do oggi?-Oggi, vorrei un chilo di pomodori e dei limoni? –Certo. Quanti ne vuole? – Me ne dia due.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • да опишува облека; • да побара/искаже мислење; • да искаже нарачка на храна/пијалаци во ресторан, кафуле и да побара сметка; • да опише начин на подготовка на одредено јадење (едноставен рецепт). 	<p><i>Опишување облека</i></p> <p><i>Барање/искажување мислење/ став</i></p> <p><i>Искажување на нарачка на храна/ пијалаци во продавница, кафуле и барање сметка</i></p> <p><i>Пишување на едноставен рецепт</i></p> <p>Б) Лексички единици</p> <p><u>1. Јас и другите</u></p> <p><i>Опис на карактерни особини</i></p> <p><i>Хороскоп и хороскопски знаци</i></p>	<p>Ho visto una maglia nera a collo alto e maniche lunghe. È pratica e comoda.</p> <p>Come mi sta questo vestito? Ti sta molto bene. Secondo me, non ti sta bene, è troppo largo.</p> <p>Per me un tramezzino e un succo di frutta. Il conto, per favore!</p> <p>GELATINI GOLOSI Lasciate ammorbidire leggermente il gelato alla crema. Mescolate il gelato con gocce o scaglie di cioccolato. Riempite i bicchierini di gelato. Mettete un biscotto al centro di ogni bicchierino. Riponete i gelati in freezer fino a quando no si saranno rappresi. Al momento di consumare, sfilate delicatamente i bicchierini.</p> <p>Creativo, comunicativo, ambizioso, generoso, sincero, impulsivo, aperto, chiuso, ottimista, pessimista, testardo, razionale, intelligente, curioso, distratto, misterioso</p> <p>Oroscopo, segni dello Zodiaco: Ariete, Toro, Gemelli, Cancro, Leone, Vergine, Bilancia, Scorpione, Sagittario, Capricorno, Leone.</p>
--	--	--

	<p><u>2.Слободно време</u></p> <p><i>Забави, празници, традиционални рецепти</i></p> <p><u>3. Секојдневен живот</u></p> <p><i>Купување Облека Големина Бои Броеви Количина Цени Храна и пијалаци</i></p> <p><i>Продавници</i></p>	<p>divertirsi, festa, festeggiare il compleanno, andare in viaggio per la festa di Natale/ Pasqua/ Ferragosto, film, sport</p> <p>fare la spesa, comprare, provare, vestirsi, togliersi, indossare i capi d'abbigliamento, la camicia, i pantaloni, il vestito, la gonna, le scarpe, le calze, la sciarpa, il cappotto, la giacca stretto, largo, lungo, corto bianco, nero, rosso, verde, giallo, marrone, grigio, blu, rosa; da 1.000 a 1.000.000 un chilo, due etti, una bottiglia di..., una scatola di... caro, costoso, a buon prezzo il pane, il panino, la pizza, il tramezzino, gli spaghetti, la mozzarella, i cereali, il burro, la marmellata, la brioche, il miele, il pane, il tè, il latte, l'acqua, la cioccolata calda, il succo di frutta, l'aranciata, il dolce, l'insalata verde, il cappuccino, l'acqua, il caffè, le bibite</p> <p>il negozio di abbigliamento/di calzature/ di alimentari, libreria, profumeria, supermercato, panetteria, salumeria, pasticceria</p>
--	---	--

	<p>B) Граматички содржини</p> <ul style="list-style-type: none"> • Морфологија <p><i>Articolo:</i></p> <p>-determinativo -indeterminativo -partitivo</p> <p><i>Aggettivi (accordo sostantivi e aggettivi):</i></p> <p>-qualificativi -dimostrativi</p> <p><i>Pronomi:</i></p> <p>-diretti (<i>mi,ti,lo,la,ci, vi ,li,le</i>)</p> <p>-Il pronome partitivo NE</p> <p><i>Verbo:</i></p> <p>-Il futuro semplice (verbi regolari e alcuni irregolari, alcuni usi del Futuro</p>	<p>Gli spaghetti, l'acqua, le arance Un panino, una pizza Del pane, della farina, degli spinaci, dei fagioli</p> <p>razionale, intelligente, curioso, distratto, misterioso ecc. quello/a/i/e</p> <p>Queste scarpe sono troppo costose, non <i>le</i> posso comprare. A che ora comincia la partita? -Non <i>lo</i> so. Inviterai anche gli amici di Carlo? Sì, <i>li</i> inviterò.</p> <p>Quanti biglietti prendi? <i>Ne</i> prendo due. Hai bevuto del tè? – Sì, <i>ne</i> ho bevuto un po'.</p> <p>Quando <i>sarò</i> grande, <i>diventerò</i> un bravo avvocato. Marta <i>partirà</i> per Roma. Roberto <i>studierà</i> in Francia.</p>
--	--	---

	<p>semplice)</p> <p>-Imperativo diretto: - forma affermativa - forma negativa</p> <p>-Condizionale presente di cortesia</p> <p><i>Avverbi:</i></p> <p>-di tempo (dopo, domani, più tardi...) -di quantità (molto, troppo, poco)</p> <p><i>Preposizioni</i> - semplici - articolate</p> <p>• Sintassi Proposizione - semplice - affermativa - negativa - interrogativa - esclamativa</p> <p>- composta</p>	<p>Non <i>potrò</i> venire al tuo compleanno.</p> <p><i>Andiamo</i> alla festa di Marco! / <i>Lavate</i> la frutta! / Non <i>mettete</i> troppo zucchero!</p> <p><i>Vorrei</i> un piatto di spaghetti alle vongole, per favore!</p> <p><i>Domani</i> Sandra andrà a sciare. Nell'insalata, c'è <i>troppo</i> sale.</p> <p>Vado <i>in</i> libreria ogni lunedì. Ho comprato questi fiori <i>al</i> mercato.</p> <p>Roberto studierà in Francia. Non <i>potrò</i> venire al tuo compleanno. Elena, quando tornerai a casa? Che bella questa sciarpa!</p> <p>I miei amici <i>compreranno</i> una nuova casa.</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Да развие позитивен став не само кон сопствениот културен идентитет, туку и почит кон другите култури; • да развие љубопитност и интерес кон другите култури; • да ги сфати комплексноста и значењето на изучувањето на културата, како и на предизвиците кои произлегуваат од живеењето во мултиетничка средина; • да развие вештини за воочување на културните сличности и разлики и критичко преиспитување на културните стереотипи како основа за развивање меѓукултурна толеранција и разбирање. 	<p>Г) Интеркултурни содржини</p> <p>Поголемите италијански градови и географија</p> <p>Модата и модните стилисти во Италија / во Италија</p> <p>Позначајни празници во Италија</p> <p>Давање дополнителни информации за социо-културните карактеристики на Италија и формирање позитивен став кон земјата и културата чиј јазик се изучува</p>	<p>Milano è una città italiana, capoluogo della regione Lombardia. È principale centro storico economico e finanziario della penisola. La città è ricca di musei e gallerie d'arte.</p> <p>La diffusione della moda italiana nel mondo. La presenza degli stilisti italiani in Macedonia. I centri della moda italiana: Milano, Roma e Firenze. Gli stilisti: Armani, Valentino, Versace ecc. La moda italiana e la moda macedone.</p> <p>Il Natale, l'Epifania, il Capodanno, il Carnevale, la Pasqua, la Festa della Repubblica il panettone, il pandoro...</p>
--	---	---

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Целта на овие дидактички препораки е да помогнат на наставникот/наставничката да ги постигне поставените цели применувајќи во наставата најнови сознанија од подрачјето на дидактиката и методиката на наставата по странски јазици, педагогијата и психологијата, т.е. позитивни домашни и странски искуства поврзани со наставата и учењето на италијанскиот јазик, но притоа да не ја ограничува неговата/нејзината креативност.

Во планирањето на наставата за осмо одделение земени се предвид содржините во наставните програми по другите предмети кои се изучуваат во истото, односно почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување во однос на целите и содржините со акцент на интегрираното поврзување со содржините од мајчиниот јазик.

Фокус на вниманието на современата настава е ученикот/ученичката и процесот на учење. Треба да се почитуваат возраста, потребите, интересите на учениците. Наставникот не е повеќе единствен извор на знаења и информации и неговата улога не е само пренесување на знаења. Неговата улога е да ги поттикнува учениците да користат и други извори на знаења и информации и да ги учи како да учат.

При изборот на активностите треба да се води сметка за диференцијацијата и разновидноста. Треба да се одберат или адаптираат активности кои би одговарале на различните стилови на учење (визуелен, аудитивен, кинестетички); различните видови интелигенција (вербална-лингвистичка, математичко-логичка, музичко-ритмичка, визуелно просторна и други), како и на нивоата на знаењата на учениците.

Треба да се има предвид дека менувањето на различни форми на работа во наставата (фронтална, индивидуална и работа во парови и групи, истражувачка работа, работилници), како и менувањето на пократки и подолги, побучни и потивки активности, периодите на сконцентрирано внимание и опуштање на учениците за време на часот, ја подобруваат мотивацијата за учење.

Наставата по италијански јазик се заснова на холистичко учење кое ги опфаќа когнитивните, афективните и моторните аспекти на учениците, односно наставникот ќе ги интегрира различните компоненти со што јазикот ќе се учи на функционален начин. Согласно горенаведеното, по странски јазик не може да се определи, односно не е можно да се планира бројот на часовите по одделни компоненти.

Наставата за оваа возрасна група се ориентира на когнитивното учење со зголемена експликација на јазичните структури со свесна примена на јазичните структури во контекст и постапно воведување на граматичкиот метајазик. Во овој период се настојува воедначено да се развиваат говорната и писмената комуникација. Тоа значи дека се обрнува подеднакво внимание на сите јазични вештини: Слушање и Читање со разбирање, Зборување, како од аспект на говорна интеракција, така и од аспект на говорна продукција, како и вештината Пишување.

Наставникот треба да ја поттикнува и развива автономијата на учениците преку активности и задачи кои ги оспособуваат да ја преземат одговорноста за своето сопствено учење и знаењето кое го стекнуваат во формален контекст на учење (во училишница) и да го користат надвор од неа. Од ова произлегува дека на часовите по италијански јазик се стекнуваат основни јазични и социопрагматични знаења и знаења кои се врзани со самиот процес на учење.

Од сето наведено произлегува дека наставникот треба да ги учи учениците како полесно и побрзо да учат, како да го сочуваат наученото и како да го користат знаењето во нови ситуации, надвор од училишницата. Наставникот треба да ги запознава учениците со целите и содржините на активностите/задачите/материјалите и стратегиите на учење кои тие ги применуваат на повисоките нивоа на учење.

Од наставникот се очекува да ги учи учениците да развиваат и применуваат стратегии на успешно учење.

Наставни средства:

- комплет од одобрен учебнички систем;
- пакет прирачен материјал за наставникот (флешкарти, постери и друго);
- ЦД плеери, ЦД со снимени текстови, песни и слични материјали; компјутер со соодветен софтвер; ЦД-ром, ТВ со ДВД;
- други извори на учење во непосредната околина – предмети, нагледни средства, во просторијата каде се изучува италијанскиот јазик;
- ЛЦД проектор;
- интерактивна табла;
- Интернет пристап, образовни софтвери;
- речници, списанија за наставникот и учениците.

6. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се прибираат показателите за нивните активности, мотивираноста за учење, соработката со другите ученици и сл. (формативно оценување). Секоја активност на часот при која учениците ја искажуваат јазичната активност, било на рецептивно, репродуктивно или продуктивно ниво, дава можност за воочување на напредокот и негово вреднување. Тоа значи дека евалвацијата се врши како интегрален дел на самиот наставен час, а не како изолиран чин. Многу е важно при постапките на проверка на знаењето, како и оценувањето на ученикот, тие постапки да не се разликуваат од вообичаените активности на часот, односно учениците не треба посебно да се издвојуваат од групата при проверката на усното јазично реагирање.

Важно е поголем акцент да се стави на позитивните аспекти на напредокот на учениците, т.е. на она што ученикот го знае, а не она што не го знае. Важно е секој напредок да се награди соодветно, бидејќи на учениците им е потребна повратна информација за остварениот успех, што може да биде усна и писмена пофалба или позитивна реакција изразена на невербален или вербален начин.

Оценувањето на постигањата на учениците треба да биде транспарентно и согласно нивоата од Блумовата таксономија. Учениците треба однапред да бидат запознаени со критериумите и начинот на оценување.

Вреднувањето на напредокот на учениците ќе се врши со бројчани оценки во текот на училишната година. Ученикот треба да биде вреднуван со осум оценки во текот на учебната година (четири оценки во првото и четири во второто полугодие). Од вкупно осум оценки, четири ќе се базираат на писмени проверки, а другите четири ќе се базираат на усни, комуникативни проверки и индивидуални и групни изработки на проекти. Критериумите за формирање оценка треба да се експлицитни како за ученикот, така и за родителот, т.е. да се објаснат уште на почетокот од учебната година и наставникот да се придржува до тие критериуми. Како критериуми можат да се земат: оценките од писмените работи/тестовите, оценките од усното искажување/активноста на часот, изработката на домашни работи, изработката на презентации, проектни задачи, учество во проекти. Со цел на родителите да им се овозможи увид во напредувањето на нивните деца и во нивниот процес на учење пожелно е да се воведат *Европското јазично портфолио*. Портфолиото на учениците им помага учењето да го сфатат како процес на стекнување знаења и вештини во кои тие се активни учесници. Притоа ги поттикнува на размислување за успешните стратегии на учење, за проценка на постигнатите знаења и вештини, како и за индивидуалните желби и планови за напредување во изучувањето на странскиот јазик.

На крајот на осмо одделение учениците ќе бидат оценети со бројчана оценка.

Последиците за ученикот во случај на неуспех ќе бидат во согласност со општата регулатива за основно образование во Република Македонија.

7. СТАНДАРДИ ЗА ОЦЕНУВАЊЕ

Стандардите за оценување треба да произлегуваат од поставените цели и очекуваните резултати.

При составувањето на стандардите за оценување треба да се користат формулации од листата на активни глаголи со кои би требало да се дефинираат целите според нивоата од Блумовата таксономија. Глаголот укажува на очекуваните резултати од учењето и директно произлегува од конкретните цели во наставата. Сакаме да напоменеме дека и покрај тоа што еден ист глагол може да се појави во различни нивоа на знаење, постои разлика во користењето на тој глагол. Таа разлика произлегува од дефиницијата на даденото ниво, што укажува на тоа дека глаголите треба да се гледаат во контекст на нивото на знаењето што го илустрираат.

Следуваат табели на стандарди на оценување кои на наставникот можат да му помогнат при одредувањето на нивоата на знаења и вештини на учениците од шесто одделение на основното образование.

Тема: ЈАС И ДРУГИТЕ

Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Ги набројува карактерните особини на одредена личност; • ги идентификува поимите за хороскоп и хороскопски знаци.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и/или пишан текст на тема за опис на карактер или хороскоп; • дефинира поими што означуваат карактерни особини; • поврзува слики со краток слушнат или прочитан текст на тема карактерен опис на личност; • поврзува слики со соодветните поими.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Употребува новоусвоени основни изрази и поими при играње по улоги во нови ситуации на разменување информации; • се опишува усно себеси, другар и/или член од своето семејство; • зборува за своето опкружување применувајќи ги новоусвоените поими и изрази; • употребува новоусвоени основни изрази и поими во нови ситуации за разменување информации при опис на личности.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст; • пишува краток текст со опишување на себе си или некој друг; • издвојува информации од краток едноставен текст за опишување на себеси или некој друг; • издвојува информации од краток текст на тема хороскоп; • донесува заклучоци врз основа на наслови, илустрации, фотографии, типографски и други елементи карактеристични за различни видови текст.

Тема: СЛОБОДНО ВРЕМЕ	
Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Именува позначајни државни и религиозни празници во Италија; • именува поважни и најчесто употребувани јазични контрукции за честитање.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално слушнат и/или пишан текст со опис на идни активности; • ги разбира прашањата од соговорникот на тема планирање на идни активности; • прераскажува текстови на тема празници и забави; • поврзува поими што означуваат празници со соодветните слики на кои тие се претставени; • поврзува слики со поими поврзани со празници, забави, одмори.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Бара и дава информации за неговите идни планови и плановите на луѓето во неговото најблиско опкружување; • игра по улоги дијалози за барање и давање информации за празници, забави, применувајќи новоусвоени основни изрази и поими; • применува новоусвоени основни изрази и поими при искажување план за забава или празнување некој празник; • решава вежби со дополнување во нови контексти.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат и/или пишан текст поврзан со тема прослава на празници; • класифицира во посебни колони, во табела, поими од темата за празници, забави и одмори; • донесува заклучоци за тема за слушнат и пишан текст врз основа на наслови, илустрации, фотографии.

Тема: СЕКОЈДНЕВЕН ЖИВОТ

Ниво на постигање	Стандард
ПОМНЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Препознава тема за опис на надворешен изглед (облека и боја) во краток слушнат и пишан текст; • Препознава тема за нарачка и купување храна и пијалаци во краток слушнат и пишан текст; • идентификува поими што означуваат облека, бои, храна и пијалаци; • именува поими што означуваат облека, бои, храна и пијалаци; • именува видови продавници; • именува состојки од рецепти.
РАЗБИРАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира глобално краток слушнат и пишан текст со опис на надворешен изглед (облека и боја); • поврзува поими со соодветните слики на парчиња облека, храна, бои, продавници; • со свои зборови кажува основни информации за својата облека; • разбира глобално краток слушнат и пишан текст за нарачка или купување на храна и пијалаци.
ПРИМЕНА	<ul style="list-style-type: none"> • Применува новонаучени основни изрази и поими при купување храна и облека; • применува новонаучени основни изрази и поими при опишување на начин на облекување; • се информира/дава информации за цена, големина, количина, боја (ситуација во продавница); • решава вежби со дополнување на текст со поими што означуваат облека, бои, храна, пијалаци и продавници; • бара/дава информации за продавници во кои може да се купи одредена храна.
АНАЛИЗА, СИНТЕЗА И ВРЕДНУВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојува информации од краток едноставен слушнат текст во кој се опишува облека; • прави класификација на облека за девојчиња/за момчиња, на облека за училиште/за забава; • пишува краток едноставен текст за опис на начинот на подготовка на одреден рецепт; • ја опишува усно и по писмен пат својата облека и облеката што ја носи неговиот/нејзиниот другар/ка; • селектира информации од краток текст од плакат, брошура и сл.; • донесува заклучоци врз основа на наслови на текстови, илустрации и фотографии.

8. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализација се темели на нормативот за простор донесен од страна на министерот за образование и наука.

Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за шесто одделение треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за шесто одделение на основното образование.

Се препорачува заради полесен визуелен контакт помеѓу учениците и за да слушнат подобро што се зборува, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата П, како и преместување и групирање на столчињата по потреба (при работа во групи).

9. РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕТО

Ученикот/ученичката:

- го разбира значењето на лексичките единици предвидени за усвојување согласно барањата на наставната програма и може да ги репродуцира и употребува во соодветни говорни ситуации;
- разбира куси искази и текстови со позната тематика (глобално и селективно);
- комуницира во едноставни задачи кои бараат размена на информации на познати теми и активности;
- опишува користејќи реченици и едноставни искази со цел да искаже сопствени искуства, притоа користејќи едноставен јазик и граматички структури согласно барањата на наставната програма;
- чита и идентификува конкретни информации во даден текст и глобално разбира куси наративни текстови;
- пишува куси насочени дескриптивни текстови и кратки пораки, со правилна примена на интерпункциските знаци;
- има информации од културата на земјите со италијански говорен јазик;
- користи ИКТ во содржини од предметот.

10. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по наставниот предмет *италијански јазик* (втор странски јазик) за VIII (осмо) одделение на деветгодишното основно образование може да ја изведува само лице кое исполнува еден од следниве услови:

- Завршени студии по италијански јазик и литература – наставна насока, VII¹ или 240 ЕКТС.
- Завршени студии по италијански и книжевност, VII¹ или 240 ЕКТС.
- Завршени студии по италијански јазик и литература – друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на акредитирани високообразовни установи, VII¹ или 240 ЕКТС.

11. ПОТПИС И ДАТУМ НА УТВРДУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *италијански јазик* (втор странски јазик) за VIII (осмо) одделение на деветгодишното основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Министер

проф. д-р РЕНАТА ДЕСКОСКА

Арх. бр. 12-2645/7
28.2.2018 год.

Изготвил: работна група, Решение бр.02-129/1 од 21.12.2017
Контролирал: Весна Торбовска-Василевска, советник
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор